യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 87

ശിഖിധ്വജ ഉവാച .

സർഗേ സ്ഫുരദ്ഭിർ/മത്/പു+ണ്യൈർ/മ+ന്യേ സംപ്രേഷിതോ ഭവാൻ .
അല+ക്ഷ്യൈഃസ്/ സംഭൃതൈ/ര+ദ്രൗ ബൃഹ+ദ്വാതൈ-രിവാമ്/ബുദഃ .. 1
അ+ദ്യ തിഷ്ഠാ+മ്യഹം സാധോ ധ+ന്യാനാം ധുരി ധർമതഃ .
അമൃത+സ്യ+ന്ദി-വചസാ യ+ത്ത്വ/യാസ്മി സമാഗതഃ .. 2

ന കേചന തഥാ ഭാവാ+ശ്ചേതഃശ് ശീതല-യ+ന്തി മേ .
രാ+ജ്യ-ലാഭാ-ദയോ*ഽ*+പ്യേതേ യഥാ സാധു-സമാ-ഗമഃ .. 3

നിരർ/ഗല-രസോ യ+ത്ര സാമാ+ന്യേന വിജൃമ്ഭതേ .
മുക്ത-രാഗാദി-മനനംൻ തത്/ക+ല്പന/സുഖാ-വഹമ് .. 4

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഏവംവ് വാദിനി സൈവാ+സ്യ വാ+ക്യ/മാ+ക്ഷി+പ്യ ഭൂപതേഃ .
ഭൂയഃഫ് പ്രോവാച ചൂഡാലാ മുനി-ദാരക-രൂപിണീ .. 5

ചൂഡാലോവാച .
ആസ്താ-മേഷാ കഥാ താവത്-സർവംൻ തേ വർണിതം മയാ .
ത്വം മേ കഥയ ഹേ സാധോ ക+സ്ത്വ/മ+ദ്രൗ/ കരോഷി കിമ് .. 6

കിയത്/പ+ര്യവ-സാനേയം ഭവതോ വന-വാസിതാ .
സ+ത്യംങ് കാര്യംഞ് ച നോ*ഽ*സ+ത്യംവ് വ+ക്തുംഞ് ജാന+ന്തി താപസാഃ .. 7

ശിഖി+ധ്വജ ഉവാച .
ദേവ-പുത്രോ*ഽ*സി ജാനാസി സർവ-മേവ യഥാ+സ്ഥിതമ് .
ലോക-വൃ+ത്താ+ന്ത/തജ്-ജ്ഞോ*ഽ*സി കിമന്യത്/കഥയാ+മ്യഹമ് .. 8

സംസാര-ഭയ-ഭീത+ത്വാൻ-നിവസാമി വനാ+ന്തരേ .
ജാന-തോപി ഹി മാ-മാ-ര്യ കഥയാ+മ്യേവ തേ മനാക് .. 9

ശിഖി+ധ്വജോ*ഽ*ഹം ഭൂപാലസ്/+ത്യ+ക്ത്വാ രാ+ജ്യ-മിഹാ+സ്ഥിതഃ .
ഭൃശം ഭീതോസ്മി ത+ത്ത്വ+ജ്ഞ സംസൃതൗ/ ജന്മനഃഫ് പുനഃ .. 10

സുഖം പുനഃഫ് പുനർ/ദുഃഖം/ പുനർ/മരണ-ജ+ന്മനീ .
ഭവത+സ്തേന ത+പ്യേ*ഽ*ഹംൻ ത+ത്ത്വ+ജ്ഞ വന-വീഥിഷു .. 11

ഭ്രമ+ന്നപി ദിഗ+ന്തേഷു ചര+ന്നപി പരംൻ തപഃ .
നാസാദ-യാമി വി+ശ്രാ+ന്തി/മേകാംൻ നിധി-മിവാ-ധനഃ .. 12

അയത്-നോ്/+പ്യ/ഫലോ്/+പ്യേകോ+ ഹ്യപൂർണോ്/+പ്യസ്ത-സംഗതിഃ .
*ശു+ഷ്യാ+മ്യത്ര വനേ സാധോ ഘുണ+ക്ഷു+ണ്ണ ഇവ+ ദ്രുമഃ .. 13

ഇമാ-മഖ+ണ്ഡിതാം സ+മ്യക് ക്രിയാം സംപാദയ+ന്നപി .
ദുഃഖാദ്-ഗ+ച്ഛാമി ദുഃഖൗഘ-മമൃതം മേ വിഷം സ്ഥിതമ് .. 14

ചൂഡാലോവാച .
പിതാ-മഹ-മഹം പൂർവംങ് കദാചിത്-പൃഷ്ട-വാനിദമ് .
യത്/ക്രിയാ-ജ്ഞാനയോ/രേകം ശ്രേയസ്/തദ്/ബ്രൂഹി മേ+ പ്രഭോ .. 15

ബ്ര+ഹ്മോവാച .
ജ്ഞാനം ഹി പരമം ശ്രേയഃഖ് കൈവ+ല്യംൻ തേന വേ+ത്ത്യലമ് .
കാലാതി-വാഹനാ-യൈവ വിനോദാ-യോദിതാ+ ക്രിയാ .. 16

അലബ്ധ+ജ്ഞാന-ദൃഷ്ടീനാംങ് ക്രിയാ പു+ത്ര/പരായണമ് .
യ+സ്യ നാസ്/ത്യമ്/ബരം പട്ടംങ് കമ്
ബലംങ് കിംൻ ത്യജ+ത്യസൗ .. 17

വാസനാ-മാ+ത്ര-സാര+ത്വാ/ദ+ജ്ഞ+സ്യ സഫലാഃഖ് ക്രിയാഃ .
സർവാ ഏവാഫലാ+ ജ്ഞ+സ്യ വാസനാ-മാ+ത്ര/സംങ് ക്ഷയാത് .. 18

സർവാ ഹി വാസനാ-ഭാവേ+ പ്രയാ+ന്ത്യ-ഫലതാംങ് ക്രിയാഃ .
അശുഭാഃഫ് ഫലവ+ന്ത്യോപി സേകാ-ഭാവേ ലതാ ഇവ .. 19

ഋ+ത്വ+ന്തരേ യഥാ യാതി വിലയം പൂർവ-മാർ/തവമ് .
തഥൈവ വാസനാ-നാശേ നാശ-മേതി+ ക്രിയാ-ഫലമ് .. 20

ന+സ്വ-ഭാവേന ഫലതി യഥാ ശര-ലതാ ഫലമ് .
ക്രിയാ നിർ/വാസനാ പു+ത്ര ഫലം ഫലതി നോ തഥാ .. 21

സയ+ക്ഷ-വാസനോ ബാലോ യ+ക്ഷം പ+ശ്യതി നാ+ന്യഥാ .
സദുഃഖ-വാസനോ മൂഢോ ദുഃഖം പ+ശ്യതി നാ+ന്യഥാ .. 22

ആകാര-ഭാസുരാ+ത്യു+ച്ചൈർ/ന ദദാതി ഫലംങ് ക്രിയാ .
ശുഭാശുഭാ വാ തജ്-ജ്ഞ+സ്യ ഫു+ല്ലാ ശര-ലതാ യഥാ .. 23

വാസനാ ചേഹ നാസ്+ത്യേവ സാഹംങ് കാരാദി-രൂപിണീ .
അസ+ത്യൈ-വോദിതാ മൗർ+ഖ്യാൻ മരു-ഭൂമാ-വിവാമ്/ബുധിഃ .. 24

യ+സ്യ മൗർ+ഖ്യംങ് ക്ഷയംയ് യാതം സർവം ബ്ര+ഹ്മേതി ഭാവനാത് .
നോദേതി വാസനാ തസ്യ+ പ്രാജ്ഞ+സ്യേവാമ്/ബുധിർ/മരൗ .. 25

വാസനാ-മാ+ത്ര-സംൻ ത്യാഗാജ് ജരാമരണ-വർജിതമ് .
പദം ഭവതി ജീവോ്/+ന്തർ/ഭൂയോ ജ+ന്മ-വിവർജിതമ് .. 26

സവാസനം മനോ+ ജ്ഞേയംഞ്. ജ്ഞാനം നിർ/വാസനം മനഃ .
ജ്ഞാനേന+ ജ്ഞേയ-മ+ഭ്യേ+ത്യ പുനർ/ജീവോ ന ജായതേ .. 27

ചൂഡാലോവാച .
ജ്ഞാന-മേവ പരം ശ്രേയ ഇതി+ ബ്ര+ഹ്മാദയോഽപി തേ .
പ്രാഹുർ-മഹാ+ന്തോ രാജർഷേ+ ത്വംങ്/ കിമ+ജ്ഞാന-വാൻഥ്.സ്ഥിതഃ .. 28

ഇതഃഖ് കമ+ണ്ഡ-ലു-രി-തോ/ ദ+ണ്ഡ-കാഷ്ഠ/മിതോ ബൃസീ .
*ഇ+ത്യനർഥ-വിലാ-സേഽ+സ്മി+(ന്-റ)മസേ കിം മഹീപതേ .. 29

കോഽഹംങ് കഥമിദംഞ് ജാതംങ് കഥം ശാമ്യതി ചേതി ഭോഃ .
രാജ+ന്നാ-വേ+ക്ഷസേ കസ്മാത്കിമജ്ഞ ഇവ തിഷ്ഠസി .. 30

കഥം ബ+ന്ധഃഖ് കഥം മോ+ക്ഷ ഇതി+ പ്ര+ശ്രാ-നുദാ-ഹരൻ .
പാരാ-വാര-വിദാം പാദാൻ/കസ്മാ+ദ്രാജ+ന്ന സേവസേ .. 31

ദുഃസ്/സ്പ+ന്ദ-സംവ് വിദാ/ ശൈല-കോടരേ+ ക്രിയയാ-നയാ .
ജീവിതംങ് ക്ഷിപയൻ-കിംൻ ത്വം/ ശിലാ-കീട-വദാ+സ്ഥിതഃ .. 32

സാധൂനാം സമ-ദൃഷ്ടീനാം പരി+പ്രശ്നേന സേവയാ .
സംഗമേന ച-സാ യു+ക്തിർ/ല+ഭ്യതേ മു+ച്യതേ യയാ .. 33

സാധു-നൈവ സമംങ് ഗ്രാസം ഭു+ഞ്ജാനോ വന-കോടരേ .
തിഷ്ഠാ-വഷ്ടബ്ധ-ദുശ്-ചേഷ്ടോ ധരാ-വിവര-കീടവത് .. 34

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

കാ+ന്തയാ ദേവ-രൂപി+ണ്യാ തയൈവം പ്രതി-ബോധിതഃ .
അ+ശ്രു-പൂർണ-മുഖോ വാ+ക്യം ശിഖി+ധ്വജ ഉവാച ഹ .. 35

ശിഖി+ധ്വജ ഉവാച .
അഹോ നു ബോധിതോഽസ്+(മി-അ)+ദ്യ ചിരാ+ത്സുര+സുത+ ത്വയാ .
മൗർ+ഖ്യാ-ദാ+ര്യ/സമാ-സങ്ഗം മു+ക്ത്വാഹ-മവസംവ് വനേ .. 36

അഹോ നു മേ+ ക്ഷയംയ് യാതം മ+ന്യേ പാപ-മശേ-ഷതഃ .
യ+ത്ത്വ-മേവ സമാ-ഗ+ത്യ സംപ്ര-ബോധയ-സീഹ മാമ് .. 37

ഗുരു+സ്ത്വം മേ പിതാ+ ത്വം മേ മിത്രംൻ ത്വം മേ വരാനന .
ശി+ഷ്യോ നമസ്-കരോ+മ്യ+ദ്യ പാദൗ തവ കൃപാംങ് കുരു .. 38

യദു-ദാര-തമംവ് വേത്സി/ യ+സ്മിൻ ജ്ഞാതേ ന ശോ+ച്യതേ .
ഭവാമി നിർവൃതോ യേന തദ്-ബ്ര+ഹ്മോപ/ദിശാ-ശു മേ .. 39

ഘട+ജ്ഞാനാ-ദയോ+ ജ്ഞാനേ വിഭാഗാഃസ് സ+ന്ത്യനേ-കശഃ .
ജ്ഞാനാനാം പരമംഞ് ജ്ഞാനംങ് കതര+ത്താരകം ഭവേത് ..40

ചൂഡാലോവാച .
യ+ദ്യുപാ-ദേയ-വാ+ക്യോ/ഹം രാജർഷേ ത+ദ്വ/ദാമി തേ .
യഥാ+ ജ്ഞാന-മിദംങ് കിംചിൻ-ന വ+ക്ഷ്യേ+ സ്ഥാണു-കാക-വത് .. 41
അനു-പാദേയ-വാ+ക്യ+സ്യ വ+ക്തുഃഫ് പൃഷ്ടസ്യ ലീലയാ .
വ്രജ+ന്ത്യ-ഫലതാംവ് വാചസ്-തമസീ-വാ+ക്ഷ-സംവിദഃ .. 42

ശിഖി+ധ്വജ ഉവാച .
യദ്-വ+ക്ഷി തദുപാ-ദേയം മയാ വിധി-രിവ+ ശ്രുതേഃ .
അവി-ചാരിത-മേവാശു സ+ത്യ/മേത+ദ്വചോ മമ .. 43

ചൂഡാലോവാച .
യഥാ ബാലഃഫ് പിതുർ/വാ+ക്യം മു+ക്ത/ഹേതൂപ-പാദനമ് .
ആദ+ത്തേ-ഹി തഥൈവ+ ത്വംങ് ഗൃഹാണൈ/ത+ദ്വചോ മമ .. 44

ശ്രവണാ-ന+ന്തരം ബു+ദ്ധ്യാ ശുഭ-മി+ത്യേവ ഭാവയൻ .
ശൃണു ഗീത-മിവ+ത്യ+ക്ത്വാ ഹേ+(തു-അ)ർഥി+ത്വംവ് വചോ മമ .. 45

സ്വചരിത-സദൃശംൻ തഥോ-ദയ+ന്ത്യാ+
ശ്ചിര-സമ-യേന വിബോ-ധനംഞ് ച ബു+ദ്ധേഃ .
ഭവഭയ-സുതരം മഹാ-മതീനാം
ശൃണു കഥയാമി കഥാ+ക്രമം മനോജ്ഞമ് .. 46

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോപായേഷു നിർവാണ പ്രകരണേ പൂർവാർധേ ശിഖി-ധ്വജാവ-ബോധോ നാമ സപ്താ/ശീതി-തമഃ സർഗഃ ..87..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
3.12.2023